

**LÉVAI DÁNIEL – SALÁT GERGELY –
TREMPECZKI ZSOLT**

**KERESKEDELMI HÁBORÚ 2.0?
TRUMP VÁRHATÓ KÍNA-POLITIKÁJA
ÉS AZ ARRA ADOTT KÍNAI VÁLASZOK**

TRADE WAR 2.0?

DONALD TRUMP'S EXPECTED CHINA POLICY
AND CHINA'S POTENTIAL RESPONSES

Összefoglaló: Donald Trump első elnöksége alatt kereskedelmi háborút indított Kína ellen, és ígérete szerint második adminisztrációja is radikális intézkedésekkel kívánja majd távol tartani a kínai konkurenciát az amerikai piactól. A kereskedelmi szempontból fontos pozíciókra kínai ügyekben „hétéjárnak” számító politikusokat nevezett ki, így a politikai egyetértés is meglesz a kormányban a Kínával szembeni fellépést illetően. Trumpék több eszközzel is élhetnek, a büntetővámoktól kezdve a technológiai embargó kiterjesztésén át a kínai befektetések korlátozásáig. A másik oldalon azonban Kína is felkészült az újabb Trump-korszakra, és Peking az ellenintézkedések széles palettájáról válogathat. Hogy az Egyesült Államok pontosan milyen lépéseket fog tenni, és hogy Kína ezekre milyen konkrét intézkedésekkel reagál, azt egyelőre lehetetlen megjósolni, de az biztosnak tűnik, hogy a két nagyhatalom közötti kereskedelmi konfliktusok elmélyülnek.

Kulcsszavak: Donald Trump, Egyesült Államok, Kína, kereskedelmi háború

Abstract: *During Donald Trump's first presidency, he launched a trade war against China and promised that his second administration would also implement radical measures to keep Chinese competition away from the American market. He appointed politicians known as 'hawks' on China to key trade-related positions, ensuring political consensus within the administration on confronting China. The Trump administration could use various tools, ranging from punitive tariffs to expanding technology embargoes and restricting Chinese investments. On the other hand, China has also prepared for another Trump era, with Beijing ready to deploy a wide range of countermeasures. While it is impossible to predict the exact steps the United States will take or how China will specifically respond, one thing seems certain: trade conflicts between the two superpowers are likely to deepen.*

Keywords: Donald Trump, United States, China, trade war

Az első Trump-elnökség politikájának fontos és emlékezetes elemei voltak a kínai árukra kivetett [védővámok](#), amelyekre a kínaiak hasonló intézkedésekkel válaszoltak, és ezzel kereskedelmi háború robbant ki az Egyesült Államok és Kína között. Bár 2020 januárjában a felek [megállapodást](#) kötöttek egyes vitás kérdésekről (*Phase One trade deal*), az ebben vállaltak nem teljesültek. A Covid-19-pandémia tovább rontotta a kínai-amerikai viszonyt, és a védővámok Joe Biden időszakában is érvényben maradtak, sőt, az USA újabb kínai termékeket is [felvett](#) a vámlistára. A Kína-ellenes fellépés szükségessége az egyike maradt azon kevés pontnak, amelyben

a republikánusok és a demokraták egyetértenek, így a 2024-es választási kampányban a Kína-kérdés nem is szerepelt a fontos vitatémák között. A kampányban Trump további intézkedéseket ígért, többek között azt, hogy az eddigieken felül akár 60%-os **vámot** is kivet majd minden kínai termékre. Emellett a második Trump-adminisztráció más módokon is felléphet a távol-keleti országgal szemben. A jelen elemzésben azt tekintjük át, hogy az amerikai kormány a jövőben várhatóan milyen eszközöket vethet be az amerikai-kínai *kereskedelmi* konfliktusban, illetve, hogy Kína ezekre milyen válaszokat adhat. A nagyhatalmi vetélkedés egyéb területeire itt nem térünk ki.

Az új Trump-csapat

Mind első elnöksége tapasztalatai, mind pedig a kampányígéretnek alapján Donald Trump új adminisztrációjától az eddiginél intenzívebb **protekcionalista politika várható**. A Kínával folytatott nagyhatalmi vetélkedés elsődleges frontja a két ország közötti kereskedelem lesz, s ezzel kapcsolatban több lehetséges intézkedés is felmerült a már említett büntetővámoktól kezdve a technológiai embargó kiterjesztésén át a kínai befektetések korlátozásáig. Ezek számbavétele előtt érdemes kitérni arra, hogy kik fognak részt venni a trumpi kereskedelempolitika alakításában. Bár a jelen elemzés írásakor (2024. november vége) még várható további személyi döntés, az eddig ismertek alapján is megalapozott következtetéseket lehet levonni.

Donald Trump *Howard Lutnick* üzletembert jelölte a kereskedelmi minisztérium élére. Lutnick a Cantor Fitzgerald pénzügyi vezetője, aki régóta ápol baráti, üzleti és politikai kapcsolatokat Trumpgal. A **2001. szeptember 11-ei terrortámadás** rendkívül súlyosan érintette. Az irodája a World Trade Centerben volt, a támadásban testvére, *Gary Lutnick* és a vállalat alkalmazottainak nagy része életét vesztette. Trump politikai ambícióit kezdetektől támogatta, adományozott a kampányaira és adománygyűjtő rendezvényeket is szervezett. A jobboldali közösségi platformok megerősítése céljából investált a **Rumble videómegosztóba**. Trump közösségi platformja, a Truth Social, a Rumble szervereit használja. A nyár óta, Trump felkérésére, Lutnick is részt vesz a kormányzati munka előkészítésében és a kormányzati szereplők kiválasztásában. **Rendkívül médiaképes**, harciasan képviseli a nyilvánosságban a trumpi politikát. Az amerikai állam megerősítése és az amerikai dollár nemzetközi pozíciójának védelme érdekében támogatja a kormányzati hatékonysági minisztérium felállítását és szorgalmazza egy állami kriptovaluta létrehozását. Témánk szempontjából fontos, hogy Lutnick a **büntetővámok bevezetésének** nagy pártolója, és számos nyilatkozatában támadta Kína és a BRICS gazdasági és pénzügyi **törekvéseit**.

A pénzügyminiszteri szék várományosa *Scott Bessent* befektetési bankár, szakmájának elismert tekintélye. 1991-től egészen 2015-ig a Soros Alapkezelőnél dolgozott mint munkatárs és vezető, majd 2015-ben megalapította saját cégét, a Key Square Groupot. Donald Trumpot már első ciklusa idején is támogatta adománnyal, a **2024-es kampányban** pedig a pénzügyekért felelős egyik főtanácsadója lett.

A választási kampány idején az *Economist*-ban fejtette ki a nézeteit a Trump-adminisztráció várható pénzügyi politikájáról, s cikkében a Kínával kapcsolatos gazdasági kérdések is hangsúlyos szerepet kaptak. Bessent szerint a globalizáció kettős hatással volt az amerikai gazdaságra. Egyrésztől sikeres integráció történt Európával és Japánnal, viszont az USA ellenfelei – különösképpen Kína – megerősödtek, és szintén beléptek a hidegháborút követően az amerikaiak által működtetett nemzetközi pénzügyi rendbe. Az így kialakult kínai kereskedelmi többlet az Egyesült Államokkal szemben a gazdasági egyensúly felborulását eredményezte. Az amerikai veszteség gyökere az, hogy Kína célzott iparpolitikájának és az USA szabadkereskedelmi politikájának a találkozásából a gazdasági intervenciót folytató állam került ki győztesen. Bessent emiatt a jól előkészített, általános vámemelések híve, és az amerikai költségvetési deficit lefaragását tervezi. Kiemelt célja ezenfelül, hogy az amerikai pénzügyi politikát összekapcsolja az amerikai vezetésű világ biztonsági kérdéseivel egy elmélyített integráció keretében, ami szerinte nem okozna kárt a globális világgazdaságban. Szerinte az amerikai szövetségeseknek növelniük kellene a védelmi kiadásait, és úgy kellene átalakítaniuk a gazdasági szerkezetüket, hogy kevésbé legyenek kitéve globális ellenfeleik gazdasági döntéseinek.

Meghatározó szerephez juthat továbbá *Robert Lighthizer*, aki Trump első ciklusában külkereskedelmi főképviselelként a kínai termékekre kivetett büntetővámok kivitelezője volt. Lighthizer gondolkodásába betekintést enged az idén márciusban az *Economist*-ban megjelent írása, amely a büntetővámok hasznossága mellett érvel. Az amerikai gazdaság jelenlegi helyzetét a hidegháború vége után kialakult washingtoni konszenzus bukásából vezeti le. Szerinte Amerika a szabadkereskedelem vesztese lett, az ország már csak importálja a stratégiai fontosságú termékeket is. A rivális államok célzott ipartámogatásokkal javították vállalkozásaik globális pozícióit, a fő versenytársnak, Kínának pedig sikerült állami intervencióval a legmodernebb húzóágazatok teljes ellátási láncolatát kialakítani. A büntetővámok komplex sikerét Lighthizer szerint az biztosíthatja, hogy ezzel az eszközzel kompenzálni lehet a rivális országok célzott ipari támogatásaiból származó nyereséget. A kínai termékek esetleges hosszú távú kiszorulása az amerikai piacról az amerikai újraiparosításnak nagy lendületet adhat.

A Kína-politika alakításába a fentiek mellett más szereplőknek is lesz beleszólásuk, például a külügyminiszternek, *Marco Rubionak* vagy a nemzetbiztonsági főtanácsadónak, *Mike Waltznak*. Ez utóbbiak az amerikai politikai elitben kifejezetten a „hégypont” közé tartoznak a kínai ügyekben, tehát egyelőre – a Kínában jelentős üzleti érdekeltségekkel rendelkező *Elon Musk* kivételével – az egész Trump-csapat Kína-ellenes álláspontot képvisel, így arról biztos nem lesznek viták közöttük, hogy fel kell-e lépni Kínával szemben.

Az amerikai eszköztár

Bár sok a bizonytalanság, az eddigi megnyilatkozásokból és tapasztalatokból már az is kikövetkeztethető, hogy a trumpi kereskedelempolitika milyen eszköztárral operálhat az elkövetkező időszakban. Az elsődleges eszköz – ahogy korábban is –

a büntetővám lehet. Trump az első ciklusában átlagosan 3%-ról 12%-ra emelte a kínai importtermékekre kivetett vámokat. A 2024-es kampány során többször is azt nyilatkozta, hogy kínai viszonylatban **60%-ra akarja emelni a tarifákat**, de emellett általános 10%-os vámemelést is kívánatosnak tart kivétel nélkül minden importtermékre, amely bárhonnan az Egyesült Államokba érkezik. A **Kínából érkező import értéke** 2022-ben közel 580 milliárd dollárra rúgott, azóta a behozatal volumene folyamatosan csökken, 2023-ban 450 milliárd dollár körül volt. Trump vámemelése ezt a tendenciát tovább fogja erősíteni.

Milyen termékek kerülhetnek a büntetővámok célkeresztjébe? A **Biden-adminisztráció** folytatta Trump kereskedelempolitikáját, sőt idén nyáron is bővítette azon kínai termékek körét, amelyeket megvámoltak és amelyeknek a vámját tovább emelték. Kiemelendő az elektromos autókra, fecskendőkre és tűkre kivetett 100%-os vám, nem beszélve az 50%-os emelésről a napelemek, a félvezetők, az orvosi és sebészi gumikesztyűk, az eldobható szövetmaszkok, az orvosi és nem orvosi maszkok esetében. További 25%-os emelésről döntöttek a lítiumakkumulátorok és a grafit vonatkozásában (Kína világelső grafitexportőr). A tendencia várhatóan folytatódik, hiszen Trump hosszú távon a kínai termékek amerikai piacról történő kizorítását akarja elérni. A cél az amerikai ipar elsőbbségének helyreállítása és az amerikai világgazdasági elsőség megőrzése – jelenleg ugyanis az a helyzet, hogy a világ ipari termelésének **31%-át Kína adja**, s ezzel rég átvette az Egyesült Államok helyét.

A vámok mellett a másik út bizonyos csúcstechnológiai eszközök exportjának korlátozása, vagyis a technológiai embargó lehet. Az Egyesült Államok Kínát folyamatosan a nyugati technológia eltulajdonításával vádolja. Az első Trump-adminisztráció többek között erre hivatkozva indította el a kereskedelmi háborút Peking ellen, mert úgy látták, hogy a kínai vállalatok előnye ebből a tisztességtelen gyakorlatból származik. Ebben a republikánus véleményben a demokrata adminisztráció is osztozott, így az elmúlt években sorra vezették be az exporttilalmakat és -korlátozásokat például az olyan termékek, mint a félvezetők és a kvantumszámítógépekhez és mesterségesintelligencia-alkalmazásokhoz szükséges egyéb alkatrészek vonatkozásában. **Elnöki rendelet** tiltja meg, hogy amerikai vállalatok olyan kínai cégekbe ruházzanak be, amelyek ezen területekkel foglalkoznak. A technológiai embargó Trump alatt várhatóan tovább fog folytatódni a teljes leválás (*decoupling*) politikájának szellemében. Erre utal, hogy az új adminisztráció eddig bejelentett jelöltjei közül mind a **külgügyminiszteri**, mind a **nemzetbiztonsági főtanácsadói szék várományosa** a Kongresszusban végzett munkája során törvényjavaslatokkal lépett fel az amerikai nemzetbiztonság szempontjából kritikus technológiák védelme érdekében. A Trump-adminisztráció lényegében **kétpárti konszenzussal** folytathatja a kritikus fontosságú technológiai területeket érintő embargós politikát.

A protekcionista politika kiemelt eszköze lehet a kínai befektetések korlátozása is. **2018-ban** 52 milliárd dollár értékben érkezett közvetlen kínai befektetés az Egyesült Államokba. A két ország közötti gazdasági kapcsolatok megromlása erre a területre is kihatott, 2023-ra az érték 44 milliárd dollárra csökkent. A nemzetbiztonsági érdekre hivatkozva a kínai befektetéseket tagállami és szövetségi szinten is korlátozzák. Várhatóan a Trump-adminisztráció tovább fogja akadályozni a kínai

befektetések térnyerését az Egyesült Államokban. Ennek a legjelentősebb **intézményi eszköze** az amerikai minisztériumokat összefogó Az Egyesült Államokban működő Külföldi Befektetések Bizottsága (*Committee on Foreign Investment in the United States*), amelynek döntése nemzetbiztonsági érdekekre hivatkozva megtiltja az egyes kínai befektetési projektek megvalósulását az Egyesült Államokban.

A Trump-adminisztráció protekcionista gazdaságpolitikája az amerikai gazdaság elsőbbségét kívánja helyreállítani az újraiparosítás által. A kereskedelmi háború fokozása kétpárti támogatást tudhat maga mögött, köszönhetően annak, hogy mind a demokraták, mind a republikánusok Kínát tekintik az Egyesült Államok első számú riválisának. Ezért a Kína-ellenes lépések várhatóan nem fognak jelentős politikai ellenállásba ütközni – a gazdasági szereplők lobbitevékenysége azonban tom-píthatja a trumpi politikát.

Kína lehetséges válaszai

Kína szeretné elkerülni a kereskedelmi háborút, hiszen az nem szolgálja az érdekeit. Az új- és legújabb kor történelmének tanulsága, hogy azok a nagyhatalmak lépnek fel az akadálytalan kereskedelem érdekében, amelyek globális gazdasági erőfölénnyel – elsősorban hatalmas ipari kapacitásokkal – rendelkeznek. Éppen az amerikai protekcionista törekvések jelzik, hogy ez az erőfölény az elmúlt évtizedben Kínához került, így az addig a szabadkereskedelem legfőbb propagálójának számító USA hirtelen elkezdte gátolni egyes áruk szabad áramlását, míg az 1970-es évekig a bezárkózásból ideológiát csináló Kína lett a globalizáció **zászlóvivője**. Persze Peking sem a teljes nyitottság híve, a számára kellemetlen árukat, szolgáltatásokat és befektetőket évtizedek óta különféle adminisztratív eszközökkel távol tartják a hazai piactól, Peking mestere a különféle nem vámjellegű akadályok alkalmazásának. Összességében azonban Kína mint a világ legnagyobb kereskedőnemzete arra törekszik, hogy vállalatai és áruai a lehető legkönnyebben eljussanak a világpiac többi szereplőjéhez – ezért a kereskedelmi háború kiterjesztése kifejezetten Kína érdekei ellen való lenne. Ugyanakkor kül- és belpolitikai okokból nem hagyhatja, hogy Washington egyoldalúan szankciókkal sújtsa, így az amerikai lépésekre árnyos válaszokat adott eddig is, és várhatóan a **jövőben is** így jár el, miközben ügyel arra, hogy reakcióival ne eszkalálja a konfliktust.

A Donald Trump első elnöksége idején meghozott intézkedések felkészületlenül érték Kínát. Akkor az egyes kínai termékekre kivetett büntetővámokra Peking a lehető legegyszerűbb módon válaszolt, az amerikai vámok által sújtottakhoz hasonló értékben vámot vetett ki amerikai termékekre, így váltak az egyoldalú amerikai szankciók **kereskedelmi háborúvá**. Ez Biden alatt is folytatódott, de közben a kínaiak elkezdtek felkészülni a viszony további romlására, és az egyszerű ellenvámoknál jóval szofisztikáltabb eszközrendszerrel **dolgoztak ki** a visszavágásra, illetve Washington engedményekre kényszerítésére. A legfontosabb lépés az volt, hogy nagymértékben **diverzifikálták** kapcsolataikat, hogy ne függjenek egyoldalúan az Amerikával vagy a Nyugattal folytatott kereskedelemtől, ezzel csökkentették kitérttségüket. Mára

Kína legnagyobb kereskedelmi partnerévé az ASEAN vált, és az ország kiterjedt kapcsolatokat épített ki Afrikában, Latin-Amerikában, a Közel-Keleten és Közép-Ázsiában is. Kibővült és elmélyült a BRICS együttműködés, a Covid után új lendületet vett az Övezet és Út kezdeményezés (BRI). 2018-ban, a kereskedelmi háború kezdetén a kínai export 19,3%-a irányult az USA-ba, 2023-ra ez az arány 14,8%-ra csökkent, s az amerikai export Kína GDP-jének 2,5%-át [teszi ki](#). 2023-ban először Kína többet exportált a BRI-országokba, mint az USA-ba, az Európai Unióba és Japánba [együttvéve](#). Vagyis a diverzifikáció viszonylag sikeres volt. Ezzel egy időben óriási összegeket és energiákat fordítottak a hazai innováció fejlesztésére, hogy Kína technológiailag önellátóvá váljék. Ennek elérése még messze van, de Peking sok területen nagy sikereket ért el. Fontos törekvés volt, hogy a kínai gazdaság motorjává a belső fogyasztás váljék – ezzel még komoly gondok vannak –, illetve, hogy otthon építsenek ki teljes termelési láncokat. Mindezek az egyéb célok mellett azt is szolgálták, hogy olyan helyzetet teremtsenek, amelyben Kínát nem tudja egy újabb nyugati gazdasági szankciósorozat térdre kényszeríteni.

A fenti általános törekvések folytatódása mellett a második Trump-adminisztráció lépéseire a kínaiak konkrétabb eszközökkel is reagálhatnak, s ezek igen széles skálán mozoghatnak.

Először is, mindig fennáll a lehetősége annak, hogy az amerikai védővámokra válaszul amerikai termékeket vámoljanak meg. Mint láttuk, az első Trump-korszakban ezt a politikát követték: minden alkalommal, amikor Washington bejelentett egy újabb vámcsomagot, a kínaiak hasonló értékű csomaggal reagáltak. 2019-ig az amerikaiak több lépésben 350 milliárd dollár értékű kínai, a kínaiak 100 milliárd dollár értékű amerikai áruja [vetettek ki vámokat](#) – a különbség nem a kínaiak nagyvonalúságából, hanem az exportjuk és importjuk közötti óriási különbségből fakadt. A további emelések a 2020 januári megegyezés miatt lekerültek a napirendről, de a Trump-korszak végén így is a Kínába érkező amerikai áruk 73,3%-át sújtotta büntetővám. Biden valamelyest kiterjesztette a megvámolt áruk körét, és ha Trump – ígéretéhez híven – megemeli a tarifákat, akkor a kínaiak várhatóan hasonlóan fognak reagálni. A fő célpontok az amerikai [mezőgazdasági](#) termékek lehetnek, ezek ugyanis főleg azokból az államokból származnak, amelyek támogatására Trumpnak nagy szüksége van.

Az elmúlt években a kínaiak megteremtették a jogi kereteit annak, hogy egyes külföldi cégeket vagy személyeket kitaltsanak Kínából vagy különféle szankciókkal sújthassák őket. 2020 óta [létezik](#) a „megbízhatatlan entitások listája” (*Unreliable Entity List*), amely a Kínától távol tartani kívánt cégeket és személyeket sorolja fel, s amelyet rendszeresen frissítenek. 2021-ben elfogadták a Külföldi szankciók elleni [törvényt](#) (*Anti-Foreign Sanctions Law*), és időről időre [listázzák](#) az ellenintézkedésekkel sújtott cégeket (*Counter-Measures List*). Ezek alkalmazásával bármikor [célzottan](#) reagálhatnak egy-egy amerikai lépésre.

Kína korlátozhatja egyes létfontosságú ásványkincsek vagy alkatrészek exportját. Mint ismeretes, Kína adja a világ ritkaföldfém-kitermelésének 60%-át, feldolgozásának pedig csaknem 90%-át, de például az úgynevezett nehéz ritkaföldfémek esetén ez az arány 99,9%. Ez majdhogynem [monopóliumot](#) jelent Kína számára, s az új technológiákhoz szükséges más anyagoknál is hasonló a kínai pozíció:

a kobaltfeldolgozás 85%-a itt zajlik, a grafit esetében ez csaknem 100%. A ritkaföldfémek és hasonló anyagok felhasználásával készülő félkésztermékekben is óriási Kína súlya, úgynevezett „szupermágneseket” például gyakorlatilag csak itt gyártanak, ezek pedig nélkülözhetetlenek az olyan termékekhez, mint a szél-turbinák vagy a vadászpülögépek. Ha a kereskedelmi háború eldurvul, Kína korlátozhatja ezen termékek kivitelét. Erre már volt példa, 2010-ben egy szigetvita miatt egy ideig Japánnak **nem szállított** ritkaföldfémeket, 2023-ban előbb a chipgyártáshoz szükséges gallium és germánium exportját kötötte külön engedélyhez, majd bizonyos grafitípusok esetében járt el ugyanígy. 2023 végén betiltotta a ritkaföldfémek kinyeréséhez használatos technológiák exportját. Bizonyos ipari termékek esetén is kihasználhatja domináns pozícióját. 2024 októberében például **megtiltotta** az akkumulátorok szállítását a legnagyobb amerikai dróngyártó, a Skydio számára, amivel hatalmas károkat okozott. Peking egyértelművé tette: ha a partnerek elzárják Kínát a számára fontos termékektől, Kínának a jövőben is lesz eszköze ezt viszonzni. Egy komoly kiviteli embargó azonban lényegében a világgazdaság megbénulásával járna, ami Kínának sem érdeke, így ezzel a fegyverrel valószínűleg csak nagyon visszafogottan fognak élni.

Az amerikai szankciókra adott válaszlépésként felmerülhet, hogy Kína eladná amerikai államkörvényeit, nehéz helyzetbe hozva ezzel Washington. Erre a lépésre azonban nagyon **kevés** az esély. Kína 2024 nyarán 775 milliárd dollárnyi amerikai államkötvénnyel rendelkezett, ez a teljes állomány 2,7%-a, a külföldi kézben lévő állománynak pedig 9,1%-a. Ez nem akkora arány, hogy hirtelen piacra dobása jelentősen meggyengítené a dollárt vagy más módon ártana Amerikának, ráadásul komoly veszteséget okozna Kínának.

Hatásosabb **eszköz** lehet a kínai *yuan (renminbi)* leértékelése. Az első Trump-adminisztráció kereskedelmi háborúja idején a *yuan* nagyjából 10%-ot gyengült, ami részben ellensúlyozta a védővámok hatását. Számítások szerint a 60%-os vám következményeit újabb 10–12%-os **leértékeléssel** lehetne semlegesíteni. Ezt nem lenne könnyű megvalósítani, de ha például a Trump intézkedései miatt emelkedő amerikai infláció kamatemelésre kényszeríti a Fedet, a kínai jegybank pedig további kamatvágásokkal serkenti a gazdaságot, a kamatok különbsége a *yuan* gyengüléséhez vezethet a dollárral szemben. Mindez persze költségekkel is járna Kína számára, de az árfolyam manipulálása hatékony eszköz lehet a kínaiak kezében. Egy gyengébb *yuan* a világ többi részén is megnövelné a kínai termékek dömpingjének veszélyét.

A kínai vállalatok különféle módszereket alkalmaznak a védővámok kikerülésére, amelyek a jövőben is rendelkezésükre állnak. Az egyik ilyen a harmadik országokon keresztüli szállítás. Az első Trump-korszakban is láthattuk, hogy miközben **jelentősen nőtt** az amerikaiak importja Vietnamból, Thaiföldről és Mexikóból, a kínaiak exportja is emelkedett ezekbe az országokba, és nem kizárható, hogy a kínai termékek egy része az amerikai piacon kötött ki. Szintén megoldás, hogy a kínai cégek kihelyezik a termelést olyan országokba, amelyeket nem sújtanak szankciók. Ez a folyamat nagy erővel zajlik, 2023-ban Kína a világon a külföldi befektetéseknek már a harmadik legnagyobb forrása volt.

A kínai állam az exportadó-kedvezmények növelésével is segíthet saját vállalatának, vagyis csökkentheti vagy elengedheti az exportra termelő kínai cégek adóterheit. Természetesen, ahogy eddig is, a rejtett vagy nyílt szubszencióknak egyéb formái továbbra is alkalmazhatók, Kínában a központi szerveket vagy a helyi kormányzatokat nemigen korlátozzák ebben előírások.

Összességében elmondható, hogy a kínaiak igen széles eszköztárból válogathatnak, ha reagálni akarnak a különféle intézkedésekre. Belpolitikailag a kormányzat számára kedvező is lehet a feszültségek fokozódása, hiszen a kínai gazdaságban amúgy is jelenlévő **problémákért** az amerikaiakat tehetik felelőssé, így kifelé irányítva az elégedetlenséget. A büntetővámokra hivatkozva azt a régen esedékes **modellváltást** is fel lehet gyorsítani, amely a belső fogyasztásra építené a gazdasági növekedést. Azzal pedig, hogy a különféle csúcstechnológiai termékektől való elzárással önálló innovációra kényszerítik a kínai szereplőket – amelyek eddig a szükséges chipeket és egyébeket kényelmesen beszerezheték külföldről –, hosszú távon hozzájárulhatnak a kínai tudományos-technológiai fejlődéshez.

Mi várható?

Hogy a fentebb felsorolt eszközöket milyen módon és mekkora mértékben fogja használni a Trump-adminisztráció, azt lehetetlen megjósolni. Valószínűnek tűnik, hogy az eddig emlegetett intézkedések – például az általános 60%-os vám – afféle alkualapnak tekinthetők, amelyekből majd a kínaiakkal folytatott tárgyalások során engedni tudnak, kínai engedményekért cserébe. A Trumpra jellemző tranzakcionalista megközelítés miatt nagy az esélye annak, hogy az egyes termék-csoportokkal és befektetésekkel kapcsolatban egyenként, esetről esetre fognak dönteni. Az azonban biztosra vehető, hogy valamiféle Kína-ellenes fellépésre sor kerül. Az is biztos azonban, hogy az amerikai lépésekre a kínaiak válaszolni fognak – hogy pontosan miként, az természetesen majd Washington intézkedéseitől és a konkrét helyzettől fog függeni. Donald Trump láthatóan felkészült arra, hogy új fejezetet nyisson az amerikai–kínai kereskedelmi háborúban, ám készültek a kínaiak is, így mindkét fél komoly károkat tud okozni a másiknak. Ez pedig az egész világ számára rossz hír. Csak remélni lehet, hogy végül a gazdasági racionalitás fog győzni, a szükséges *dealek* megkötődnek, és a kereskedelmi háború nem csúszik ki a felek ellenőrzése alól.

MKI ELEMZÉS

A Magyar Külügyi Intézet időszaki kiadványa

Kiadó:

© A Magyar Külügyi Intézet, 2025.

Szerzők:

LÉVAI DÁNIEL

SALÁT GERGELY

TREMBECZKI ZSOLT

Lektorálta:

BARANYI TAMÁS PÉTER

Nyelvi lektor: T-Kontakt Kft. | Tördelés: Lévárt Tamás

Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerzők magánvéleményét tükrözik és nem tekinthetők a Magyar Külügyi Intézet, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, illetve Magyarország Kormánya álláspontjának.

ISSN 2063-9244

<https://doi.org/10.47683/KKIElemzesek.KE-2025.01>

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet](#) weboldalán.